

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ**

Кафедра англійської мови

**ФОРМУВАННЯ СЕРЕДОВИЩА
НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

МАТЕРІАЛИ

IV-го науково-методичного семінару

(Київ, 27 листопада 2015 року)

Київ – 2016

ЗМІСТ

<i>Махінов В. М.</i> ПРОФЕСІЙНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	7
<i>Кнодель Л. В.</i> ГУМАНІЗАЦІЯ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ	15
<i>Ольшанський Д. В.</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ МЕДІАКОМУНІКАЦІЙ У КОНТЕКСТІ ЇХНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	23
<i>Чернігієвська Н. С.</i> ІНТЕНСИВНЕ ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ ЯК ШЛЯХ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВНЗ	31
<i>Солдатова Л. П.</i> ЗНАХОДЖЕННЯ ВЕКТОРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІДПОВІДНОСТІ ЗНАЧЕНЬ НЕОДНОЗНАЧНИХ СЛІВ У ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ МІЖМОВНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	38
<i>Громова Н. М.</i> УМОВИ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ	45
<i>Шкарбан І. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-ПРАВОВИЗНАВЦІВ	50
<i>Скуратівська Г. С.</i> ФОРМУВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНОЇ ІННОВАЦІЇ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	57
<i>Яранцева О. І.</i> ЛАТИНСЬКІ ЗАПОЗИЧЕННЯ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	61

<i>Драмарецька Л. Б.</i> ЗАСТОСУВАННЯ CASE-STUDY МЕТОДУ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	66
<i>Галицька М. М.</i> ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ГОТОВНОСТІ ДО ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ	72
<i>Заяць Л. І.</i> ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ У ФОРМУВАННІ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	76
<i>Гродський І. Я.</i> КОМУНІКАТИВНИЙ БАР'ЄР ЯК ВАЖЛИВИЙ ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКТОР У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	81
<i>Бондар О. Ю.</i> ЗАСОБИ ДИСТАНЦІЮВАННЯ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОГО НАУКОВОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ НЕПРОФІЛЬНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	86
<i>Кисельова І. І.</i> НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У КОНТЕКСТІ ІНДИВІДУАЛЬНО-ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ	93
<i>Михайлик О. П.</i> ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ НЕПРОФІЛЬНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	99
<i>Махінова М. В.</i> ОСНОВНІ НАПРЯМИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ	103

4. Ніколаєва С. Ю., Шерстюк О.М. Сучасні підходи до викладання іноземних мов // Іноземні мови. - 2002. - № 1. - С. 39-46
5. Скалкін В. Л. Комунікативні вправи англійською мовою: Посібник для учит.- М.: Освіта, 1983.-128с.
6. Сура Н. А. Навчання студентів університету професійно орієнтованого спілкування іноземною: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Луганськ. нац. пед. ун-т. ім. Тараса Шевченка – Луганськ, 2005 – 23 с.
7. Яковлева Н. В. Деякі особливості виявлення комунікативних бар'єрів у процесі вивчення іноземної мови // Психологія: Зб. наук. пр. – Вип. 11. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2000. – С. 360 – 366.

Бондар О. Ю.
*Київський університет
 імені Бориса Грінченка,
 м. Київ*

ЗАСОБИ ДИСТАНЦІЮВАННЯ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОГО НАУКОВОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ НЕПРОФІЛЬНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Останнім часом у зв'язку із кардинальними змінами у системі освіти України, пов'язаними з розширенням політичних, наукових і культурних контактів, приєднанням нашої країни до світового освітнього простору та участю у Болонській конвенції, вимоги до якості мовної підготовки фахівців немовних спеціальностей зросли, адже академічна мобільність студентів, визнання дипломів спеціалістів, інтеграція у професійну наукову спільноту неможливі без володіння студентами науковою іноземною мовою [12]. Студент має продемонструвати навички користування англійською мовою у науковій роботі, а саме: розуміти виступи провідних вчених з власної галузі та виступати з доповідями за обраною спеціальністю на міжнародних конференціях, симпозиумах, презентувати зміст досліджуваної тематики і результати своїх наукових досліджень у безпосередньому спілкуванні, роботі професійних круглих столів та дискусій із зарубіжними колегами, та письмово у статтях, анотаціях, тезах, вести наукову бесіду в межах міжкультурного спілкування. Таким чином, володіння основами іноземного академічного письмового та усного мовлення є одним з необхідних вмій для студентів та включене у програмові вимоги підготовки спеціалістів зі спеціальності «Історія» [6]. Слід зазначити, що важливою умовою для успішного та ефективного ведення комунікації у полікультурному просторі є вміння переходити з одного лінгвокультурно обумовленого коду на інший. За наявності таких комунікативних ситуацій пріоритетною стає комунікативна здатність мовця прагматично коректно інтерпретувати та засвоїти специфічні риси та особливості мовленнєвих стереотипів співрозмовника, зокрема у науковому мовленні [4, 114]. Відповідно, викладачам іноземної мови

необхідно зосередити увагу не лише на розвитку навичок академічного писемного та усного мовлення, а й на ознайомленні з прагматичними особливостями усного та письмового академічного дискурсу у полікультурному просторі. Отже, розв'язання нових завдань професійної освіти можливе лише за умови засвоєння українськими студентами немовних спеціальностей прагматики наукового дискурсу, притаманної англомовній науковій спільноті, зокрема, із засобами дистанціювання, або хеджуванням.

В педагогіці аспекти професійно-орієнтованого навчання іноземної мови розглядалися в роботах Л. Є. Алексеевої, Є. В. Маркарян. Проблема навчання наукового іноземного мовлення в останні роки стала предметом пильної уваги вчених, в першу чергу методистів-філологів (А. П. Міньяр-Білоручева). У лінгвістиці реалізація стратегії хеджування в академічному письмі знайшла відображення у чисельних роботах зарубіжних (Hyland, Skelton, Ventola) та вітчизняних вчених, у тому числі у кроскультурних дослідженнях особливостей наукового дискурсу (О. М. Ільченко, А. В. Ярхо). Хоча деякі аспекти навчання іноземного академічного мовлення розглядаються в роботах С. Г. Тер-Мінасової, Н. О. Аксьонової та ін., проблема правильного вживання засобів дистанціювання та набуття необхідного рівня прагматичної компетенції студентами непрофільних спеціальностей недостатньо висвітлена у методичній літературі та потребує подальшого пошуку. Особливої актуальності це питання набуває при навчанні іноземного академічного мовлення студентів історичної спеціальності як складової професійної компетентності історика.

Мета нашого дослідження – висвітлити значення навчання засобів дистанціювання у професійному академічному іноземному мовленні студентів історичного факультету та запропонувати зміст та ефективні методи розвитку навичок хеджування та його інтерпретації з метою підвищення рівня міжкультурної прагматичної компетенції у процесі якісної підготовки молодого науковця.

Згідно з дослідницею Є. В. Маркарян, вивчення іноземної мови як однієї із складових професійної освіти включає оволодіння як спеціальністю, так і навичками та вміннями професійного спілкування [5], зокрема наукового. Разом з тим, «мова спеціальності – це практична реалізація наукового стилю мови в системі потреб певного профілю знань і конкретної спеціальності» [8, 8]. Відповідно, викладач іноземної мови вчить не просто науковому стилю мовлення, а науковому мовленню спеціальності. Ми також маємо максимально враховувати лінгвокультурні особливості мови, яка вивчається, тобто лексичне наповнення, прагматичні особливості і специфіку текстів, а також ті навички та вміння, які є характерними для даної професійної діяльності.

У англомовних культурах однією з характерних особливостей наукового дискурсу є вживання засобів дистанціювання, або хеджування. У лінгвістиці термін «hedges» був введений в обіг Дж. Лаковим, який розумів його як використання фраз, для яких характерна розмитість, а основна

функція полягає у передачі більш / менш розпливчастого значення [15]. За британським вченим К. Хайландом, хеджинг інтерпретується як комунікативна стратегія для посилення чи послаблення ілюквативної сили висловлення, яка вербалізується через мовні сигнали-хеджі [13, 3]. Крім «хедж» та «хеджинг», характерних для англійської традиції, в лінгвістиці, зокрема, вітчизняній, вживалися терміни «неясні» частки, епістемічна модальність, модальні слова, приблизна номінація (апроксимація) та прагматичні ідіоми. Незважаючи на поширене переконання, що написання наукових праць є переліком безкомпромісних тверджень про факти, хеджування відіграє важливу роль у науковій літературі та належить до однієї з традицій некатегоричного стилю подання ідей. Засоби дистанціювання дозволяють вченому ознайомити аудиторію зі своєю позицією, не нав'язуючи власної думки, та демонструють готовність до критики. У науковому дискурсі під хеджами розуміють будь-які мовні засоби, що використовуються мовцем для позначення відсутності повної прихильності до факту або бажання не висловлювати її категорично. [13, 51].

Отже, ми визначаємо хеджі як дискурсивні маркери мовленнєвого дистанціювання, які характеризують ступінь впевненості, визначеності, компетентності, категоричності мовця, розмежовують зміст висловлення та інтенцію мовця та дозволяють зменшити авторську відповідальність за зміст висловлювання.

Важливість навчання студентів історичної спеціальності правильного використання засобів хеджування визначається також специфікою історії як предмета та особливої форми викладу наукових історичних текстів, відмінною рисою яких є некатегоричний тип висловлювання, який вербалізується у виборі відповідних мовних засобів. Вчений-історик підходить до предмету дослідження з різних точок зору, дає нову інтерпретацію та оцінку викладеним у текстах подіям, однак часто не може дати однозначну оцінку подіям і фактам минулого на підставі існуючих джерел і даних, отже, завжди повинен мати можливість переглянути свої погляди, змінити судження у процесі надходження і аналізу нових джерел. Некатегоричний тип висловлювання забезпечується різноманітними засобами вираження власної думки дослідника щодо певної історичної події та її оцінки [7, 29].

На нашу думку, в процесі навчання студентів іноземного наукового мовлення варто звернути увагу на відмінності вживання засобів дистанціювання українською та англо-американською науковими спільнотами. Лінгвістичні дослідження на матеріалі англійської та української мов підтверджують меншу категоричність англійської мови [4, 114]. Ігнорування даного факту студентами, що представляють лінгвокультури, для яких цей феномен не є природним та конвенціональним, призводить до певного акценту чи виникнення комунікативних невдач за умов міжкультурної комунікації, що може бути спричинене порушенням лінгвокультурного коду вживання мови чи різної інтерпретації еквівалентних мовленнєвих актів.

Українські студенти часто помилково розуміють доречний рівень офіційності, прямоти, інтенсивності, ввічливості висловлення та інших прагматичних правил, яких вимагає англійська наукова мовна спільнота, а текст представника української лінгвокультурної спільноти, позбавлений засобів дистанціювання, може здаватись надмірно стверджувальним та менш об'єктивним. Ігнорування сигналів хеджингу може призвести до втрати прагматичного ефекту на слухача чи читача тексту, а штучне перенасичення може надати тексту зайвої гіпотетичності [4; 9].

Хеджинг характеризується різноманіттям засобів. За британським вченим К. Хайландом, засоби дистанціювання найчастіше виражені дієсловами (e.g. *indicate, suggest, propose, appear, believe*), епістемічними прислівниками (e.g. *probably, possibly, apparently, essentially, somewhat, quite, slightly, rarely, relatively*), епістемічними прикметниками (e.g. *likely, possible*), тамодальними дієсловами (e.g. *may, should*) [13, 102]. На основі аналізу історичних текстів А. П. Мін'яра-Білоручева виділила такі найбільш вживані засоби вираження некатегоричності висловлення та оцінки з метою висвітлення власної думки історика щодо певної історичної події, як: аксіологічні предикати, часто включають ключові слова «*assessment*» або «*assessment*» (*scientific assessment of events, historical assessment of the world, correct assessment, history moves on and requires new assessment of new events, to use historical equipment, to reach a correct assessment, the system of assessment*), модальні дескриптори / модальні дієслова (*can, may, might, would*), апроксиматори: модальні прислівники (*possibly, perhaps, probably*), безособові дієслова (*seem, evident, suggest, hold*), конструкція *rather than* [7, 31].

В свою чергу, ми спираємося на класифікацію, що базується на наукових роботах А. В. Ярхо, та адаптовану типологію Р. Картера і М. МакКарті (10, 11). Зауважимо, що при виділенні хеджів студентам необхідно враховувати контекст висловлення.

До лексичних засобів дистанціювання відносимо модальні прислівники, що виражають різний ступінь впевненості та сумніву (*allegedly, arguably, apparently, perhaps, possibly, probably, (un)likely, maybe*), модальні прислівники, що виражають різний ступінь бажаності (*unfortunately*), прислівники-апроксиматори (*a little, kind of, sort of, a little bit, somewhat, fairly, rather, around, approximately*), вставні слова-посилювачі (*actually, certainly, clearly, definitely, doubtless, obviously, of course, really, surely, unquestionably*), іменники (*assumption, claim, possibility, suggestion, probability*), слова/фрази, що передають ставлення мовця до сказаного (*surprising(ly), luckily, admittedly, (un)fortunately, good, significant, important, surprised, in my opinion, in my view, I am afraid, I'd rather ..., I hope*), модальні дієслова (*could, might, would, should*), дієслова з семантикою епістемічної модальності (*appear, seem, suggest*), дієслова / фрази з семантикою знання чи віри (*believe, think, realize, understand, guess, it is our view that..., we feel that...*), дієслова з семантикою суб'єктивного прогнозування (*expect, project, foresee*), дієслівні фрази (*It would appear that ... , This probably indicates that ... , It seems reasonable to*

assume that ...), фрази, що виражають передбачення чи сумнів (*I'm not sure that..., I don't think that...*), вставні фразиси значенням невпевненості (*you know, I mean*), частки (*well, just*), кількісні частки (*about, approximately, almost, few, nearly, often*).

Серед лексико-граматичних засобів нами виділені: умовний спосіб (*if I'm right, if you like, if I'm correct, if I may say so*), слова / фрази, що змінюють ставлення до змісту речення (*generally speaking, loosely speaking*), нехарактерне вживання часів (минулий замість теперішнього) (*I was thinking...; I was wondering...*), речення гіпотетичної модальності (*Perhaps she was... , He is more likely...*); пасивні конструкції (*was assumed to be, is suggested, was chosen, are summarized, It was concluded that..., I'm not supposed to...*).

До синтаксичних засобів відносимо розділові питання (*isn't it?*), заперечно-питальні речення (*Didn't you want to ...?*), безособові речення (*it is, there is, this is, it remains to be seen*), вставні конструкції із значенням мисленневої діяльності (*I think, I guess, I suppose*), підрядні поступки (*although, though, while, even though, even if, however, nevertheless*), конструкції-посилання (*I'm told..., They say...*).

У статтях з історії та філософії, за результатами дослідження А. В. Ярхо, спостерігається домінування лексичних засобів – 39%, другу позицію займають синтаксичні засоби, а лексико-граматичні засоби представлені найменше [9, 85, 86], що зумовлює пріоритети ознайомлення студентів із засобами дистанціювання. На першому етапі доцільно знайомити студентів з лексичними маркерами ухильності, що дозволить виразити себе точніше у ситуаціях, де студентам не вистачає відповідних синтаксичних зразків мовлення, на наступному етапі увага зосереджується на синтаксичних засобах вираження стратегії хеджування. Таким чином, студенти зможуть усвідомити важливість вживання засобів дистанціювання та отримують ресурси для їх вираження, а також впевненість у правильному вживанні зазначених форм.

Емпіричні дослідження засобів дистанціювання у лінгвістиці можуть бути використані під час навчання студентів немовних спеціальностей наукової англійської, зокрема для усвідомлення ролі хеджів у науковому дискурсі у репродуктивних видах мовленневої діяльності та навчанні їх правильно вживати у продуктивних видах мовленневої діяльності.

Оскільки у науковому дискурсі, засоби дистанціювання, крім вираження ступеню невпевненості у достовірності інформації, виконують функції встановлення відносин із читачем, а саме: ухильня від відповідальності за висловлення, пом'якшення категоричності висловлення, залучення співрозмовника до комунікації, прояв солідарності, вираження передбачення, припущення, хезитація, уточнення чи корекція висловленого, вираження ввічливості та ін., труднощі вживання засобів дистанціювання студентами полягають в тому, що вони можуть водночас передавати декілька значень, отже, доцільним було б виконання вправ на встановлення функції певного засобу дистанціювання у тексті.

Враховуючи вищевикладене, роботу з навчання використовувати засоби дистанціювання пропонуємо проводити у декілька етапів. Підготовчу роботу варто почати з ознайомлення з фаховими текстами наукової спрямованості, що містять засоби дистанціювання, а також із вивчення корпусу текстів історичної тематики. Критеріями відбору таких текстів можуть слугувати присутність елементів, притаманних науковому функціональному стилю, оволодіння якими надасть іншомовному мовленню майбутнього фахівця характерну професійну забарвленість, виділення та аналіз лінгвальних особливостей засобів дистанціювання, їх граматичного вираження та прагматичних функцій. Такі вправи сприятимуть концентрації уваги на засобах дистанціювання, розвитку вміння передбачити пропущені форми чи запропонувати альтернативні засоби дистанціювання, розуміння контекстуальних підказок для заповнення пропущених слів, як, наприклад, *in spite of, although, under the circumstances, according to our method, viewed in this way*, порівняння значення паролів, вибір потрібної часової форми чи стану дієслова. Як альтернатива традиційним вправам студенти в робочих групах чи індивідуально можуть досліджувати тексти різних жанрів з метою порівняння вживання засобів дистанціювання. Студенти з вищим рівнем володіння мовою можуть аналізувати кількісні та якісні аспекти засобів дистанціювання у статтях з історії, брати участь у дискусії, формулювати гіпотезу та проблему визначення найбільш частотних маркерів у історичній спеціальності. Також студенти можуть класифікувати хеджі відповідно до їх граматичних форм чи функцій. Ефективним є порівняння двох версій тексту, одна з яких аутентична, а інша позбавлена засобів дистанціювання, з метою аналізу вияву впевненості, поваги чи ввічливості автора тексту.

Наступним етапом стане виконання вправ на трансформацію, презентацію суперечливої інформації декількома способами з різним ступенем впевненості, перефразування.

На останньому етапі пропонується написання власних творів на теми, що передбачають різний ступінь впевненості, та підготовка наукових доповідей з теми дослідження з акцентом на стратегії хеджування на етапах планування, організації, написання та перегляду творів іншими студентами (*peer review*) і викладачем, презентацій з використанням графіків, фотографій, статистичних даних на теми, що передбачають потребу прогнозування майбутніх наслідків певної ситуації з історичної точки зору.

На сучасному етапі формування вміння зв'язно, послідовно, граматично правильно висловлювати свої думки у професійній сфері усно та письмово, обґрунтовувати правильність своїх суджень, використовуючи засоби дистанціювання, формулювати свої спостереження, висновки, факти, аргументи у некатегоричний спосіб іноземною мовою відповідно до норм англо-саксонської риторичної традиції є складовою навчання іншомовного професійного мовлення студентів.

Вивчення зразків статей історичної тематики та аналіз їх лінгвальних особливостей зі студентами, впровадження комплексу вправ на засвоєння

студентами норм вживання засобів дистанціювання в усному та письмовому мовленні у процес навчання англійської мови сприяє засвоєнню фахового мовного матеріалу, що створює підґрунтя підготовки майбутніх істориків до участі у конференціях, міжнародних проєктах та ефективної презентації в публічних виступах та статтях результатів власної наукової діяльності в умовах культурної багатоманітності.

У зв'язку з тим, що англійська мова визнана міжнародною мовою наукової комунікації, набуття іншомовної академічної прагматичної компетенції, зокрема, ознайомлення студентів з феноменом дистанціювання та його лінгвокультурною природою, допоможе виявити культурно детерміновані відмінності у науковому дискурсі англо-американської академічної спільноти, особливості мовленнєвої поведінки полікультурних комунікантів і суттєво знизить ризик виникнення комунікативних невдач будь-якого рівня, отже, сприятиме інтеграції до світового академічного простору.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Алексеева Л. Е. Методика обучения профессионально ориентированному иностранному языку. Курс лекций: Методическое пособие / Л. Е. Алексеева. – СПб. : Филологический факультет СПбГУ, 2007. - 136 с.
2. Ільченко О. М. Етикет англомовного наукового дискурсу / О. М. Ільченко. – К. : Політехніка, 2002. – 287 с.
3. Короткевич Ж. А. Взаимосвязанное обучение видам речевой деятельности на основе лингвострановедческого текста: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.02 / Ж. А. Короткевич. - Минск, 2002. - 24 с.
4. Легейда А. Хеджінг як потенційна зона лакуарності в сучасному полікультурному просторі. / А. Легейда // Методичні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі: Матеріали V Міжнародної науково-методичної конференції. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна. – 2012. – С.113 - 116.
5. Маркарян Е. В. Цели и принципы профессионально-ориентированного обучения иностранному языку / Е. В. Маркарян // Материалы междунар. научно-метод. симпозиума «Преподавание иностранных языков и культур: теоретические и прикладные аспекты. Лемпертовские чтения VI». - Пятигорск : изд-во ПГЛУ. - 2004. - С. 228-230.
6. Методологія історичних досліджень. Робоча програма для магістрів. – К.: Видавництво «Університет» Київського університету імені Бориса Грінченка, 2015. – 36 с.
7. Миньяр-Белоручева А. П. Способы выражения некатегоричности высказывания в английских научных исторических текстах / А. П. Миньяр-Белоручева, А. В. Вестфальская. - Вестник ЮУрГУ, № 2, 2012. - С. 29-32.
8. Основы научной речи: Учеб. пособие для студ. нефилол. высш. учеб. заведений / [Н. А. Буре, М. В. Быстрых, С. А. Вишнякова и др.] ; Под ред.

В. В. Химика, Л. Б. Волковой. - СПб. : Издательский центр «Академия», 2003. - 272 с.

9. Ярхо А. В. Референціальний хеджінг як стратегія етикетизації у дискурсі англомовної науково-дослідницької статті: контрастивний аналіз / А. В. Ярхо. - Вісник ХНУ № 930. - 2010. - С. 82-90.
10. Ярхо А. В. Комунікативна стратегія невпевненості в сучасному англомовному діалогічному дискурсі : Автореф. дис... канд. філол. наук / А. В. Ярхо. - Харків, 2004. - С. 9.
11. Carter R. Cambridge Grammar of English: A Comprehensive Guide / R. Carter, M. Mc Carthy. - Cambridge, 2006. - 982 p.
12. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. - Council of Europe, Cambridge University Press, 2001. - 260 p.
13. Hyland K. Hedging in Scientific Research Articles / K. Hyland. - Amsterdam : John Benjamins Publishing Company, 1998. - 308 p.
14. Hyland K. Nurturing hedges in the ESP curriculum/ K. Hyland//SJWWI. - 1996. - Vol. 24. - No. 4. - P. 477-490.
15. Lakoff G. Hedges: a study in meaning criteria and the logic of fuzzy concepts / Lakoff G. // Journal of Psychological Logic -1973. - P. 471.
16. Šeškauskien I. Hedging in ESL: a Case Study of Lithuanian Learners Studies About Languages / I. Šeškauskien // Kalbų Studijos. -2008. - Issue 13- P. 71-76.
17. Skelton J. The Care and Maintenance of Hedges. [Електронний ресурс] / J. Skelton. – Режим доступу до ресурсу: <http://eltj.oxfordjournals.org/content/42/1/37.full.pdf+html>
18. Ventola E. Writing scientific English: overcoming cultural problems. / E. Ventola. // International Journal of Applied Linguistics. - 1992. - № 2. - P. 191-220.
19. Ventola E. Personalization: An Exploration of Its Role in Academic Writing. [Електронний ресурс] / E. Ventola. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.docstoc.com/docs/2392563/MOOD-AND-THE-ANALYSIS-OF-hedging>.

Кисельова І. І.,
Київський університет
імені Бориса Грінченка,
м. Київ

НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У КОНТЕКСТІ ІНДИВІДУАЛЬНО-ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ

Основною метою навчання іноземної мови студентів немовного вузу є розвиток комунікативної компетенції, необхідної майбутньому фахівцю для здійснення міжкультурного спілкування в рамках тієї чи іншої професійної сфери діяльності. Перед викладачем англійської мови стоять відповідальні